آسیب شناسی تقسیم بندی فقه:

- ۱.تداخل میزان تقسیم
- ۲.گستردگی فقه؛امتناع تقسیم بندی جامع

۱.تداخل میزان تقسیم

[1]

بله، نکته این است که اقسام ما مستوعب نیست.یعنی گاهی میزان ها، متداخل است. اشکال کار، این است که اگر شما تقسیم ثانیی کردید، از یک طرف می گویید که وقف قصد قربت می خواهد، از طرف دیگر در آن جا تقسیم کردید که ای قصد قربت می خواهند ای نه؟ خب تمام شد. وقف آمد و افتاد. اما می گوییم اگر طرفین می خواهد ،می شود عقود. خب وقف، طرفین می خواهد: ایجاب و قبول. از حیث ایجاب و قبول آن را بردند جزء معاملات؛ یعنی دو جهت در آن هست : هم جهت عقدی در آن هست و هم جهت قصد قربت.

نکته این است که این تقسیم بندی ها قسیم ـ همدیگر نبوده اند، من مثال بزنم: مثلا شما می گویید انسان ها ای ساکن در قم هستند ای نه. «ای نه» یعنی ای سفید پوست اند ای نه. ببینید تقسیم شما درست است و کسی نمی تواند به شما ایراد بگیرد. دارد جلو می روید، ولی خب سفید پوست در قم هم هست.اصلا این، یک تقسیمی است که از هر کدام می خواهد یک ملاکی را با «ای نه» درست کند.

من نمی خواهم بگویم که این تقسیم الان غلط در می آید، تقسیم تا آخر هم بروید درست در می آید. می می گویم قسیم ها و گام های تقسیم، میزان های مرتبط نیستند؛در قم بودن و نبودن، چه ربطی دارد به این که در گام بعدی می گویید سفید پوست است ای سیاه پوست؟بعدا به مشکل برخورد می کنید، لذا آن کدگذاری ها و این که ما یک ضابطه ی نفس الأمری داشته باشیم، برای اینجاها خیلی أنفع است.

---

[1] سؤال یکی از دوستان حاضر در جلسه درس

۲.گستردگی فقه؛امتناع تقسیم بندی جامع

[1]

رویکردِ أس؛رویکردِ «خوب» و «بهتر»

من این فرمایش ایشان را با دو بیان عرض می کنم:

یک نحوه با ریخت أس، می گویم آن قدر فقه گسترده است که هر کارش بکنیم یک جایش می ماند درست شد؟ این یک نحوه است، اما همین فرمایش را با یک بیان دیگری می گویم: می گویم هر جور بهترین تقسیم را هم انجام بدهیم ، تقسیم دیگری هم هست.آلترناتیوی آن است یا بهتر از آن است، کدام یک از این ها بهتر است؟ من این دومی را ، همان فرمایش شما است اما با بیان دوم می گویم، چرا ؟ امروزی ها می گویند تولید علم، تولید علم یعنی چه ؟ یعنی هنوز فضا را باز می بینیم برای اینکه با یک غرض حکمرانه ی دیگر، یک تقسیم بندی کاربردی خیلی خوب ارائه بدهیم

ایشان می خواهند بفرمایند که چون سر از بی نهایت در می آورد ، آخرش قابل تقسیم بندی نیست. آن مانعی ندارد ، من با اینکه فرمایش شما را تأیید کردم اما ریخت بیان اش را می توانید ریخت مأیوسانه به آن بدهید، که خب اینکه علم همین است که باید مشغول باشیم. می توانیم ریخت آن را طوری بدهیم که هر چقدر هم که خیلی خوب است، بهتر از آن هم هست بهتر یعنی چه؟ به و بهتر، نه بد و بدتر. همان خود بیان اش هم خیلی تفاوت می کند.

---

[1] اشکال یکی از دوستان حاضر در جلسه درس